



دانشگاه شهید مدنی آذربایجان  
معاونت پژوهش و فناوری

## دستورالعمل دوره تحقیقاتی پژوهشگر مهمان

### مقدمه

این دستورالعمل در راستای حمایت و استفاده بهینه از پتانسیل علمی و پژوهشی دانش‌آموختگان دوره دکتری و امکان همکاری در قالب برنامه پژوهشگر مهمان و به منظور تقویت تخصص‌های مورد نیاز و ارتقای توان علمی و بالا بردن ظرفیت تحقیقاتی پژوهشگران، تولید علم و گسترش مرزهای دانش و فن‌آوری و ایجاد ارتباط بین پژوهشگران و فناوران، به شرح ذیل در دانشگاه شهید مدنی آذربایجان که از آن به عنوان «دانشگاه» نام برده می‌شود، تدوین شده است.

### ماده ۱. تعاریف پژوهشگر مهمان

**دوره تحقیقاتی پژوهشگر مهمان:** دوره‌ای تقاضامحور، موقت و معین است که در طی آن پژوهشگر مهمان به منظور ارتقای مهارت‌های تخصصی خود به فعالیت‌های پژوهشی مستقل در حوزه تخصصی خود می‌پردازد.

**پژوهشگر مهمان:** فردی با مدرک دکتری تخصصی (Ph.D) است که برای مدت محدود و **بدون بار مالی** برای دانشگاه، با هدف ارتقای مهارت‌های تخصصی به انجام تحقیقات مستقل در حوزه تخصصی خود می‌پردازد.

**استاد پذیرنده:** استاد پذیرش دهنده پژوهشگر مهمان، عضو هیأت علمی رسمی دانشگاه است که مسئولیت برگزاری دوره را به عهده می‌گیرد.

### ماده ۲. شرایط پذیرش طرح

طرح‌های پژوهشگر مهمان باید واجد ویژگی‌های ذیل باشند:

۱. مسئول طرح پژوهشگر مهمان دارای سوابق و برنامه منسجم و تعریف شده پژوهشی باشد.
۲. سوابق تحصیلی و شغلی مسئول و پژوهشگر مهمان با طرح ارائه شده مرتبط باشد.
۳. اهداف تعریف شده در طرح، قابل حصول باشد.
۴. جهت‌دار و هدفمند باشد و موجب توسعه مرزهای دانش شود.

### ماده ۳. شرایط پژوهشگر مهمان

پژوهشگرانی می‌توانند برای این دوره درخواست ارائه نمایند که واجد شرایط ذیل باشند:

- دارای مدرک دکتری در رشته تحصیلی مرتبط و مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- داشتن حداقل ۱ مقاله JCR در سه سال اخیر (در حوزه علوم انسانی حداقل ۱ مقاله علمی پژوهشی مورد تأیید وزارتین یا شورای عالی حوزه‌های علمیه و نمایه شده در ISC). ارائه ثبت اختراع بین‌المللی می‌تواند جایگزین مقاله JCR شود.
- حضور پاره وقت برای انجام فعالیت پژوهشی در دانشگاه در دوره اجرای طرح
- برخورداری از صلاحیت عمومی و عدم منع قانونی
- انطباق سوابق پژوهشی با برنامه و طرح پژوهشی ارائه شده توسط مسئول دوره تحقیقاتی
- اخذ پذیرش از یکی از استادان واجد شرایط دانشگاه به عنوان استاد پذیرنده.
- داشتن توصیه‌نامه صلاحیت انجام پژوهش از استادان راهنما و مشاور رساله دکتری.

**تبصره ۱.** امتیاز مقاله‌های مستخرج از رساله مشابه مقاله‌های عادی محاسبه می‌شود.

**تبصره ۲.** پژوهشگر بایستی در مقاله چاپ شده، نویسنده مسئول یا نفر اول باشد. مقالات مستخرج از رساله، صرف‌نظر از ترتیب نویسندگان و نویسنده مسئول، جزو این بند محسوب می‌شود.

**تبصره ۳.** متقاضیانی که در چارچوب ضوابط بنیاد ملی نخبگان، برای بهره‌گیری از مزایای آیین‌نامه استعدادهای برتر (دانش‌آموختگان ممتاز) اقدام نموده‌اند، در صورت ارائه معرفی‌نامه از بنیاد ملی نخبگان در اولویت قرار دارند.

**تبصره ۴.** متقاضیان دارای دستاوردهای فناورانه همچون تولید دانش فنی، ثبت پتنت و ساخت نمونه محصول در اولویت قرار دارند.

#### ماده ۴. شرایط استاد پذیرش دهنده

۱. عضو هیأت علمی تمام‌وقت دانشگاه
۲. دارای حداقل رتبه دانشیاری
۳. داشتن سوابق و برنامه پژوهشی منسجم و مبتنی بر جهت‌گیری راهبردی
۴. داشتن حداقل ۵ مقاله JCR (نویسنده اول یا نویسنده مسئول) در ۳ سال اخیر در مجلات علمی معتبر رشته تخصصی مربوطه (در حوزه علوم انسانی حداقل ۵ مقاله علمی پژوهشی مورد تأیید وزارتین یا شورای عالی حوزه‌های علمیه و نمایه شده در ISC با ضریب تأثیر) و یا مجری دو طرح تحقیقاتی خاتمه یافته با مشارکت صنعت یا دستگاه‌های اجرایی. ارائه هر مورد ثبت بین‌المللی اختراع معادل با ۳ مقاله JCR محسوب می‌شود.
۵. راهنمایی حداقل یک نفر دانشجوی دوره دکتری که از رساله خود دفاع کرده و فارغ‌التحصیل شده باشد و یا یک کتاب تصنیفی و یا تألیفی چاپ شده مرتبط با تخصص خود در انتشارات معتبر داشته باشد. (در رشته‌های فاقد مقطع دکتری، راهنمایی و فارغ‌التحصیل حداقل ۴ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد می‌تواند جایگزین یک نفر دانشجوی دکتری باشد).
۶. موافقت گروه و دانشکده را اخذ کرده باشد.

**تبصره ۵.** اعضای هیأت علمی دارای شرایط ذیل، در پذیرش پژوهشگر مهمان در اولویت خواهند بود.

- الف.** اعضای هیأت علمی برگزیده جشنواره‌های پژوهشی معتبر مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ب.** اعضای هیأت علمی دارای طرح‌های پژوهشی کاربردی خاتمه یافته و دستاوردهای فناورانه همچون تولید دانش فنی، ثبت پتنت و ساخت نمونه محصول.

## ماده ۵. مدارک ضروری برای ارزیابی درخواست داوطلبان پژوهشگر مهمان

علاوه بر حداقل الزامات مندرج در ماده ۲ این آیین‌نامه، صلاحیت عمومی و علمی داوطلب پژوهشگر مهمان بر مبنای موارد ذیل مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت. داوطلب پژوهشگری دوره پسادکتری موظف است مدارک ذیل را به گروه آموزشی مربوطه ارسال نماید.

- تصویر تمام صفحات شناسنامه؛
- تصویر کارت ملی؛
- تصویر مدرک دکتری (یا مدرک موقت فارغ‌التحصیلی) که حداکثر ۳ سال از زمان فارغ‌التحصیلی وی گذشته باشد.
- تکمیل فرم مشخصات پژوهشگر پسادکتری با الصاق عکس ۴\*۳ (فرم شماره ۱)؛
- تکمیل فرم پیشنهاد طرح تحقیقاتی پسادکتری (فرم شماره ۳)؛
- رزومه متشکل از مدارک شامل: مشخصات کامل فردی، مدارک تحصیلی، فهرست تحقیقات، انتشارات، فعالیت‌ها و انتصاب‌های علمی؛
- یک نسخه از مقالات چاپ شده، طرح‌های پژوهشی خاتمه یافته، ثبت اختراعات، کتب؛
- گواهی آشنایی با حداقل یک زبان بین‌المللی؛
- هر مدرک و گواهی دیگری که در قضاوت دانشگاه برای پی بردن به توانایی داوطلب برای استفاده مؤثر از پذیرش وی در دوره کمک نماید؛
- هر مدرک و گواهی دیگری که مربوط به امور بین‌الملل متقاضیان خارج از کشور باشد؛
- ارائه ۲ توصیه‌نامه از استادانی که شناخت کامل از فرد متقاضی دارند به همراه اطلاعات تماس آن‌ها.

## ماده ۶. زمان دوره تحقیقاتی پژوهشگر مهمان

زمان این دوره حداکثر یک سال است که در صورت نیاز با پیشنهاد توجیهی استاد پذیرنده و با تصویب کارگروه تخصصی و اخذ موافقت دانشکده و معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تا یک سال دیگر قابل افزایش است. تمدید آن منوط به دریافت گزارش پیشرفت طرح و عملکرد پژوهشگر مهمان و تحقق اهداف مربوطه، براساس تعهدات طرح مصوب خواهد بود.

## ماده ۷. مراحل درخواست، تأیید و ثبت نام پژوهشگر مهمان

۱. ارسال درخواست کتبی متقاضی پژوهشگر مهمان به همراه کلیه مدارک لازم به گروه مربوطه؛
۲. بررسی و اعلام نظر کتبی در مورد درخواست متقاضی پژوهشگر مهمان توسط استاد پذیرش‌دهنده؛
۳. بررسی جهت تأیید و یا رد درخواست متقاضی پژوهشگر مهمان توسط شورای گروه و شورای دانشکده؛
۴. ارسال تأییدیه دانشکده به انضمام مدارک به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه؛
۵. ارسال طرح به دو داور تخصصی توسط مدیریت امور پژوهشی دانشگاه؛
۶. بررسی نتایج ارزیابی و تصویب نهایی در شورای پژوهش و فناوری دانشگاه؛
۷. معرفی پژوهشگر مهمان به مراجع ذیصلاح جهت تأیید صلاحیت‌های عمومی؛
۸. عقد قرارداد و فرآیندسازی اداری و ابلاغ به پژوهشگر مهمان، استاد پذیرش‌دهنده و دانشکده مربوطه.

## ماده ۸. تعهدات پژوهشگر مهمان

- ۸-۱. اهتمام به امور پژوهشی در طول دوره با نظارت و هماهنگی استاد پذیرش‌دهنده.
- ۸-۲. رعایت کلیه قوانین و مقررات آموزشی، پژوهشی و اداری دانشگاه در طول دوره.
- ۸-۳. ارائه گزارش‌های دوره‌ای ۳ ماهه با تأیید استاد پذیرش‌دهنده، شورای گروه و شورای دانشکده به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه.
- ۸-۴. ارائه سمینارهای دوره‌ای ۳ ماهه از نتایج تحقیقات انجام یافته، در دانشکده مربوطه.

۸-۵. ارائه سمینار از نتایج نهایی تحقیقات انجام یافته، در دانشکده مربوطه و تسلیم گواهی آن با تأیید رئیس دانشکده به مدیریت امور پژوهشی.

۸-۶. ارائه یک مقاله چاپ شده (یا گواهی پذیرش مقاله) در مجلات معتبر نمایه شده در پایگاه JCR، مستخرج از فعالیت‌های پژوهشی خود در طول دوره. صدور گواهی‌نامه، منوط به ارائه مقاله چاپ شده (یا گواهی پذیرش مقاله)، گزارش و گواهی ارائه سمینار از نتایج نهایی تحقیقات انجام یافته با تأیید استاد پذیرنده، گروه و دانشکده مربوطه خواهد بود.

**تبصره ۶.** برای پژوهشگران تمام گروه‌های دانشکده الهیات و گروه‌های زبان و ادبیات فارسی و زبان و ادبیات عربی از دانشکده ادبیات و علوم انسانی به جای مجلات نمایه شده در پایگاه JCR مقالات چاپ شده در مجلات نمایه شده در پایگاه نشریات علمی جهان اسلام (ISC) نیز قابل قبول است.

**تبصره ۷.** در شرایط خاص که فعالیت پژوهشی منجر به تولید فناوری جدید، ثبت اختراع، تولید دانش فنی و یا ساخت محصول جدید شود، دستاوردهای مذکور با تأیید شورای پژوهش و فناوری دانشگاه می‌تواند جایگزین چاپ مقاله شود.

۸-۶-۱. برای مقاله / مقالات چاپ شده در مجلات معتبر علمی پژوهشی نمایه شده در پایگاه JCR و یا مجلات معتبر علمی پژوهشی مورد تأیید وزارتین یا شورای عالی حوزه‌های علمیه نمایه شده در پایگاه جهان اسلام (ISC)، همانند اعضای هیأت علمی دانشگاه (طبق دستورالعمل اجرایی شیوه‌نامه تشویق نویسندگان مقالات منتشر شده در نشریات معتبر بین‌المللی و داخلی) تشویقی چاپ مقاله پرداخت می‌شود.

۸-۶-۲. به کارگیری دانشجویان تحصیلات تکمیلی و درج نام آن‌ها در مقالات مستخرج از این قرارداد مجاز نمی‌باشد.

۸-۶-۳. امتیازات مقاله / مقالات مستخرج از این قرارداد بعد از ثبت در سامانه مدیریت اطلاعات پژوهشی (ژیرو)، در محاسبه اعتبار پژوهشی (گرننت) استاد پذیرنده در نظر گرفته شده و همچنین مبلغ پاداش چاپ مقاله نیز براساس شیوه‌نامه‌های موجود پرداخت می‌گردد.

۸-۶-۴. در بخش «تقدیر و تشکر» مقاله بایستی به شماره قرارداد مطابق متن نمونه زیر اشاره گردد:

این مقاله از طرح پژوهشگر مهمان دانشگاه شهیدمدنی آذربایجان با شماره قرارداد ..... استخراج گردیده است.

#### Acknowledgment

This research is supported by Post-doctoral research grant of Azarbaijan Shahid Madani University (number .....)

۸-۶-۵. استاد پذیرنده و پژوهشگر مهمان متعهد می‌شوند مقاله / مقالاتی را که جهت چاپ به مجلات معتبر بین‌المللی ارسال می‌نمایند اثری اصیل و برگرفته از یافته‌های طرح بوده و به هیچ عنوان نسخه‌برداری از آثار مؤلفان داخلی و خارجی نباشد. بدیهی است در صورت وجود هر گونه مشابهت یا تکراری بودن مقالات منتشر شده در هر نقطه از جهان، استاد پذیرنده و پژوهشگر مهمان پاسخگو بوده و خسارات مربوطه را جبران خواهند نمود.

۸-۶. در صورت نیاز به همکاری با متخصصان خارج یا داخل دانشگاه، لازم است استاد پذیرنده دلایل توجیهی و مشخصات همکاران را به صورت مکتوب به مدیریت امور پژوهشی اعلام و پس از اطمینان از حصول نتیجه اقدام نماید.

۸-۷. در خروجی‌های طرح اعم از مقاله یا گزارش بایستی آدرس صحیح دانشگاه به شکل ذیل ذکر گردد:

دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

به فارسی:

Azarbaijan Shahid Madani University

به انگلیسی:

جامعة الشہید مدنی بأذربيجان

به عربی:

۸-۸. استاد پذیرنده و پژوهشگر مهمان مؤظفند در پایان دوره نتایج حاصل از طرح را در قالب گزارش مکتوب و لوح فشرده به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تسلیم نمایند. همچنین لازم است چکیده دست‌آورد طرح در قالب یک صفحه به گونه‌ای که برای عامه مردم قابل درک باشد به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تحویل گردد.

## ماده ۹. تعهدات دانشگاه

### ۹-۱. تعهدات معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه

- ۹-۱-۱. بررسی صلاحیت داوطلب پژوهشگر مهمان و طرح پیشنهادی ارائه شده و ارائه پاسخ مقتضی.
- ۹-۱-۲. برنامه‌ریزی امور مربوط به ورود و استقرار پژوهشگر از طریق مدیریت امور پژوهشی برای متقاضی داخل کشور و از طریق مدیریت گروه همکاری‌های علمی و بین‌المللی برای متقاضی خارج کشور.
- ۹-۱-۳. بررسی گزارش‌ها و گواهی‌های سمینارهای دوره‌ای ۳ ماهه ارسال شده به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه.
- ۹-۱-۴. صدور گواهی‌نامه پایان دوره، بنابر درخواست کتبی پژوهشگر مهمان و براساس اعلام اتمام دوره توسط استاد پذیرش دهنده، با امضای معاون پژوهش و فناوری دانشگاه.
- ۹-۱-۵. اعمال امتیاز در اعتبار پژوهشی (گرنه) استاد پذیرنده به ازای هر پژوهشگر مهمان در رشته‌های تجربی ۲۵ امتیاز و در رشته‌های نظری ۷ امتیاز.

### ۹-۲. تعهدات دانشکده

- ۹-۲-۱. ارائه امکانات شامل: اتاق، کامپیوتر، اینترنت، پست الکترونیکی، آزمایشگاه، کتابخانه، مرکز کامپیوتر، سرویس ایاب و ذهاب کارکنان و اقدام برای صدور کارت شناسایی.
- ۹-۲-۲. ارائه حداقل ۳ واحد موظفی آموزشی برای پژوهشگر مهمان در هر نیمسال تحصیلی در طول مدت قرارداد با صلاحدید گروه آموزشی مربوطه با پرداخت حق‌التدریس.

### ۹-۳. تعهدات استاد پذیرنده پژوهشگر مهمان

- ۹-۳-۱. همکاری با دانشکده مربوطه برای تأمین فضای کار مناسب و حداقل امکانات لازم برای پژوهش پژوهشگر مهمان.
- ۹-۳-۳. اعلام پایان دوره یک ساله به دانشکده مربوطه و ارائه پیشنهاد توجیهی برای تمدید دوره (در صورت نیاز) حداکثر تا یک سال دیگر.
- تبصره ۸. در صورتی که خروجی طرح، موفقیت‌آمیز نباشد، استاد پذیرنده در بار اول به مدت ۲ سال، در بار دوم به مدت ۵ سال و بار سوم به بعد، برای همیشه از پذیرش پژوهشگر مهمان محروم خواهد بود.

## ماده ۱۰. محل تأمین هزینه‌های مربوط به دوره تحقیقاتی

- ۱۰-۱. هزینه‌های مرتبط با اجرای پروژه از محل گرنه استاد پذیرنده تأمین خواهد شد.
- ۱۰-۲. استاد پذیرنده از بابت پذیرش و راهنمایی پژوهشگر مهمان هزینه‌ای دریافت نخواهد کرد.
- ۱۰-۳. برای پژوهشگر مهمان، هیچ‌گونه مبلغی از بابت حق‌التحقیق پرداخت نمی‌شود و چنانچه در طول دوره پژوهشگر مهمان، شرایط پسادکتری فراهم گردد، می‌تواند درخواست گذراندن دوره پسادکتری به دانشگاه ارائه دهد تا پس از طی مراحل مربوطه اقدام گردد.

## ماده ۱۱. سایر موارد

۱. به طور معمول طول دوره پژوهشگر مهمان ۱۲ ماه است که با درخواست استاد پذیرنده حداکثر تا ۲۴ ماه قابل تمدید خواهد بود.
۲. دوره تحقیقاتی پژوهشگر مهمان یک همکاری علمی و پژوهشی مقطعی بین پژوهشگر و استاد پذیرنده است و پس از پایان دوره، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان هیچ گونه تعهد استخدامی و همکاری ندارد.
۳. در طول دوره، پژوهشگر عضو هیأت علمی دانشگاه محسوب نمی شود.
۴. تعامل پژوهشگر با دانشگاه در دوره تحقیقاتی، در چارچوب این آیین نامه و قرارداد پژوهشی مربوطه می باشد.
۵. پژوهشگر در شوراهای دانشگاه عضویت نخواهد داشت.
۶. دانشگاه در خصوص بیمه پژوهشگر هیچ گونه تعهد و مسئولیتی ندارد.
۷. دوره تحقیقاتی، پس از عقد قرارداد بین معاون پژوهش و فناوری دانشگاه و استاد پذیرنده و پژوهشگر پسادکتری شروع خواهد شد.
۸. پژوهشگر مهمان در طول دوره، زیر نظر استاد پذیرنده و به صورت پاره وقت در دانشگاه شهید مدنی آذربایجان حضور داشته و مشغول به انجام فعالیت پژوهشی تعیین شده خواهد بود.
۹. نتایج تحقیقات و درآمدهای مالی ناشی از آنها متعلق به دانشگاه بوده و پژوهشگر مهمان موظف است در انتشار نتایج علمی، مقالات، کتب، ثبت اختراعات و سایر تولیدات علمی، مالکیت مادی و معنوی دانشگاه را محفوظ بدارد.
۱۰. در خصوص سایر موارد که در این آیین نامه لحاظ نشده است یا مواردی که نیاز به بررسی و تفسیر دارد، نظر شورای پژوهش و فناوری دانشگاه ملاک عمل خواهد بود.

## ماده ۱۲. تصویب

این دستورالعمل در ۱۲ ماده و ۸ تبصره که در هفدهمین جلسه شورای پژوهش و فناوری دانشگاه «مورخه ۱۳۹۸/۱۰/۲۴» به تصویب رسیده است و و از تاریخ تصویب قابل اجراست.

**آخرین بازنگری:** هفتمین جلسه شورای پژوهش و فناوری دانشگاه «مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۱۸»